

SPEO gaat op in Pensioenfonds Grafische Bedrijven

Gepensioneerden gaan er niet op achteruit

De kogel is door de kerk. Het Elsevierpensioenfonds SPEO bestaat binnenkort niet meer. Het in 1972 opgerichte fonds wordt opgeheven en 'overgenomen' door het Pensioenfonds Grafische Bedrijven (PGB). Werknemers en gepensioneerden ontvangen vanaf 1 januari 2016 informatie en uitkeringen van het PGB. Ter geruststelling: De hoogte van de pensioenuitkeringen blijft hetzelfde.

Het VGEO-bestuur kan zich vinden in de genomen beslissing. De argumenten daarvoor zijn in een VGEO-brief aan de leden inmiddels duidelijk gemaakt. Enkele VGEO-bestuursleden waren betrokken bij de genomen stappen. Ook de centrale ondernemingsraad van Reed Elsevier en het Verantwoordingsorgaan van SPEO betuigden hun instemming met de overgang naar het PGB.

Financieel gat

Een belangrijk knelpunt in het overleg met de directie van Reed Elsevier was het verschil in dekkingsgraad tussen SPEO en het PGB. Door een hogere dekkingsgraad van het PGB dient Reed Elsevier bij te storten in het SPEO-vermogen om zo op een gelijkwaardig niveau te komen. De

directie bleek uiteindelijk bereid dit gat op te vullen. De diepte van dit financiële gat kan variëren en wordt eind oktober pas echt duidelijk. De storting is vooral afhankelijk van ontwikkelingen in de rentestand en de aandelenmarkt. Eind oktober is de deadline, dan wordt namelijk de beleggingsportefeuille van SPEO aan het PGB overgedragen. De overdrachtskosten worden door de onderneming gedragen. De juridische overdracht van SPEO en dus haar definitieve opheffing vindt pas 31 december a.s. plaats.

Individuele pensioenregeling

SPEO kende alleen een collectieve pensioenregeling. De directie van Reed Elsevier wilde dat het fonds ook een individuele pensioenregeling ging invoeren voor zowel nieu-

we als bestaande werknemers. Dit werd een langdurig voortslepende discussie waarbij de Centrale Ondernemingsraad 'meevocht' aan de SPEO-zijde. Uiteindelijk ging ook de COR overstag. Die individuele regeling gaat er nu toch komen, naast de bestaande collectieve regeling waar de gepensioneerden onder blijven vallen. Maar nu wel onder de vlag van het PGB. Dit betekent tevens dat in het vervolg zowel nieuwe als bestaande werknemers voor een individuele regeling kunnen kiezen.

Worst voorhouden

Momenteel kiest nog maar 40 procent van alle werkenden voor een collectieve pensioenregeling als ze de keuze hebben. Dit zou blijken uit een enquête van het Sociaal Cultureel Planbureau. De vraag is hoeveel werknemers in deze worst happen. Ze dragen namelijk minder premie af. Het werkgeversaandeel daalt echter ook. Mooi meegenomen. Uiteindelijk komt een hieraan deelnemende werknemer zichzelf later tegen doordat hij minder pensioen opbouwde. Korte termijn geluk dus.

Een vergrijzend fonds

SPEO vergrijste in zijn ruim 40-jarig bestaan steeds verder. Dit als gevolg van vele ontslagen en reorganisaties bij Reed Elsevier, met name bij de vakbladen, en een aanhoudende groei van het aantal gepensioneerden. Dit proces droeg niet bij aan de vermogenspositie van SPEO omdat het zo steeds minder premie-inkomsten ontving. Tot compensatie van deze premierugval bleek de Elsevier-directie niet bereid. Blijkens het jaarverslag 2014 stonden 8.478 deelnemers geregistreerd bij SPEO. Die gaan nu dus over naar het PGB. Onder hen bevinden zich nog maar 1736 actieve werknemers (20,5% van totaal). Het aantal gewezen deelnemers groeide door naar 5010 evenals het aantal pensioengerechtigden tot 1732.

Liquidatie niet uitzonderlijk

De wijze waarop SPEO strandde is niet uitzonderlijk. Door fusies en liquidaties neemt het aantal pensioenfondsen al jaren af. Van zo'n 700 begin 2007 tot zo'n 360 fondsen die overbleven. De Nederlandse Bank verwacht dat het jaarlijkse tempo van dertig tot veertig liquiderende fondsen zal aanhouden. Het gaat hier zowel om bedrijfstakpensioenfondsen als ondernemingsfondsen zoals SPEO. De omvang van de liquiderende fondsen neemt ook toe. Bijna een zesde van de Nederlandse pensioenfondsen is kwetsbaar volgens De Nederlandse Bank. Dat kan op grond van financiële, organisatorische of bestuurlijke criteria. Het kan gaan over hoge kosten per deelnemer of een gebrek aan premie-inkomsten

vervolg pag.2 >

IN DIT NUMMER

PGB bedrijfstakfonds	2	VGEO geen zeggenschap meer	6
Van de Bestuurstafel	3	Asscher en koopkracht	6
Uitje Rotterdam	4	Nieuwsbrief digitaal	7
Rondvaart Rotterdam	5	Bemoeizucht Nederlandse Staat	8

COMMENTAAR

En hoe nu verder met VGEO

We wisten het al. Nu is het dan zover. Het onontkoombare lot van een kleiner pensioenfonds dat moet opgaan in een groter. In dit geval het Pensioenfonds Grafische Bedrijven. Laten we er van uitgaan dat het slechter had gekund. We blijven als vanouds onder een collectieve pensioenregeling vallen en de hoogte van de uitkering blijft dezelfde. Met zelfs wellicht een beter perspectief op indexatie omdat het PGB een andere methodiek hanteert dan SPEO. De directie van Reed Elsevier is na lang touwtrekken af van haar lastpost en op de lange termijn goedkoper uit. Vanuit Engeland was een deadline gesteld dat dit moest gebeuren. Die is met enige vertraging gehaald. Nu rijst ook de vraag of VGEO binnen het PGB nog wel onze pensioenbelangen kan behartigen. Zoals het was bij SPEO zal het zeker niet meer worden: namens de gepensioneerden één man in het SPEO-bestuur met plaatsvervanger, één man voorzitter van het Verantwoordingsorgaan en één man in de beleggingscommissie. Wordt VGEO nu alleen nog maar een tandeloos gezelligheidsclubje? Het VGEO-bestuur denkt diep na en we wachten Uw reacties af.

De vlag uithangen..

We mogen de vlag uithangen. Pensioenfondsen hoeven dankzij de nieuwe regels minder snel op pensioenen te korten. Ze mogen tegenvallers over tien jaar uitsmeren. Helaas, indexeren wordt nu ook steeds moeilijker. Terwijl gepensioneerden al veel koopkracht verloren door uitgebleven indexaties, pensioenkortingen zoals bij SPEO, en bezuinigende overheidsmaatregelen. Dus die buikriem moeten we toch maar weer aanhalen, ondanks de groeiende economie. Tenslotte staan gepensioneerden bij de overheid te boek als een groep die financieel wel wat kan lijden! Ik zie het uitblijven van indexatie als: Kort worden gehouden. Er wordt je namelijk iets onthouden wat je zou moeten toekomen. Net zo goed als werknemers die jaarlijkse kosten- en prijsstijgingen via hun cao-onderhandelingen wel binnenhalen. Met hulp van stakingen. Maar als ex-werknemers staan wij nu eenmaal buiten die (machts)orde.

Harry Nijhuis

vervolg van pag.1

gerekend naar de omvang van het fonds. Maar het kan ook disfunctioneren in de organisatie betreffen of het krimpen van de sector waarin het fonds werkt evenals het vinden van geschikte bestuursleden.

Aangewakkerd door de overheid

De problemen van SPEO (en andere fondsen) zijn bovendien aangewakkerd door de overheid. Deze bemoeit zich sinds de economische crisis steeds ingrijpender met pensioenfondsen. Met inzet van De Nederlandsche Bank (DNB) zijn fondsen steeds verder in een financieel keurslijf gedwongen. Mede als gevolg daarvan konden in de ogen

van DNB kleinere pensioenfondsen zoals SPEO zich maar beter bij een groter fonds aansluiten. Eén voor de hand liggend argument zijn kostenbesparingen ten faveure van het fondsvermogen. Bovendien zouden sommige fondsbesturen de toegenomen ingewikkeldheid van het vermogensbeheer en pensioenregelingen niet goed aankunnen. In het geval van SPEO zijn die financiële voordelen nog niet goed te kwantificeren. Niet profijtelijk voor het vermogen is de opheffing van het SPEO-pensioenbureau met zes werknemers. De kosten daarvan werden namelijk door de onderneming gedragen.

PGB is een bedrijfstakfonds

Het Pensioenfonds Grafische Bedrijven (PGB) is een zogenaamd bedrijfstakfonds. Ooit alleen bedoeld voor het grafisch bedrijf. Uitsluitend die bedrijfstak bedient het PGB al lang niet meer. Een toenemend aantal andere ondernemingsfondsen ging hierin al op. Uitgeverijen en grafische bedrijven maken er nu nog maar een relatief klein deel van uit. De diversiteit aan bedrijfstakken binnen het PGB is groot. Laatstelijk sloot zich bijvoorbeeld de 'Groothandel Bloemen en Planten' aan. PGB beheert inmiddels de pensioenen van ruim 2000 bedrijven met zo'n 50.000 werknemers. Het Fonds verzorgt ook de pensioenen van zo'n 60.000 gepensioneerden en 130.000 voormalige werknemers. Er zitten dus relatief veel gepensioneerden in dit Fonds. Het Fondsvermogen bedraagt circa 21 miljard euro. Ter vergelijking: het fondsvermogen van SPEO bedroeg in 2014 zo'n 860 miljoen euro.

Niet langer bijspringen

Reed Elsevier Nederland schaarde zich in de groeiende rij ondernemingen die niet langer financieel wil bijspringen als hun pensioenfonds een tekort heeft. Bovendien willen ze hun af te dragen pensioenpremie, twee-derde van de totale premieafdracht, het liefst zo laag en lang mogelijk vastzet-

ten. De ooit bestaande emotionele band met het eigen pensioenfonds verdween als sneeuw voor de zon. Ondernemingen zetten hun bedrijfsfonds liever op een veilige afstand om zo hun bedrijfsrisico's te minimaliseren en de tevredenheid van hun aandeelhouders te optimaliseren.

HOOFDREDACTIE: Harry Nijhuis **REDACTIE:** Ton Boogers
EINDREDACTIE: Ben Brouwer **VORMGEVING:** Jos Wachelder
BIJDRAGEN: Hildegund Spaargaren
REDACTIEADRES: Veenweg 21a, 7055 BP Heelweg, Tel.: (0315) 24 14 72
E-MAIL: harwil@planet.nl **WEBSITE:** www.vgeo.nl

VRAGEN OF MEDEDELINGEN? Als er veranderingen optreden, bijvoorbeeld door verhuizing of overlijden, kunt u dit kenbaar maken bij onze penningmeester Ger de Rooij, Grootweg 12, 1647 CN Berkhout. Tel : 0229-553054
 E-mail: penningmeester@vgeo.nl M. 06-37349696
 Voor zaken betreffende bestuur en organisatie kunt u contact opnemen met Chris Ankersmit Asterlaan 32, 2111 BJ Aerdenhout. Tel : (023) 5246042
 E-mail : chrisankersmit@planet.nl

LIDMAATSCHAP EN CONTRIBUTIE VGEO-leden betalen jaarlijks € 14,- contributie. Een vrijwillige verhoging van deze bedragen wordt zeer op prijs gesteld. Contributie s.v.p. overmaken op ING-rekening NL27 INGB 0000 100 802. t.n.v. Vereniging van Gepensioneerden Elsevier-Ondernemingen, Doetinchem. Nadere informatie Ger de Rooij Tel : 0229-553054 E-mail: penningmeester@vgeo.nl

DE VOLGENDE NIEUWSBRIEF VERSCHIJNT DECEMBER 2015.
 KOPIJ MOET UITERLIJK 4 DECEMBER BINNEN ZIJN.

ELSEVIER SENIOREN NIEUWSBRIEF
ES NIEUWSBRIEF

Verschil in dekkingsgraden tussen SPEO en PGB

De dekkingsgraad van SPEO kwam eind juli j.l. uit op 97,1%. Het Pensioenfonds Grafische Bedrijven (PGB) stond toen op 103,8%. Pas eind oktober is het verschil in dekkingsgraad bepalend. Dan wordt definitief duidelijk hoeveel miljoenen de directie van Reed Elsevier moet bijstorten om SPEO op het gewenste niveau te brengen van het PGB.

Blijkens het SPEO-jaarverslag over 2014 deden zich de volgende ontwikkelingen voor.

> **Gunstig.** Op de beleggingen: behaalde het fonds over 2014 een rendement van 19,1%.

Dit leverde een positieve bijdrage aan de dekkingsgraad van 16,5%.

> **Ongunstig.** De rekenrente daalde van 2,79% naar 1,91%. Als de rente daalt moet het fonds meer geld

reserveren om aan de toekomstige pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. De sterke rentedaling had per saldo een negatief effect op de dekkingsgraad van 18,0%.

> **Ongunstig.** De voorziening voor excassokosten is op advies van de actuaire per 31 december 2014 verhoogd van 1% naar 2,2% om deze in lijn te brengen met de reële kosten. Dit had een negatief effect op de dekkingsgraad van 1,1%.

Juridisch aanvechten van kortingen is goed mogelijk

Aanvechten van door de overheid doorgevoerde pensioenkortingen bij een Europese rechtbank is goed mogelijk. Dat vindt prof.dr. H. van Meerten, hoogleraar internationaal pensioenrecht. Zo dagen gepensioneerden van het Ierse pensioenfonds Aer Lingus de staat voor de rechter vanwege door de overheid doorgevoerde pensioenkortingen.

Van Meerten wijst er op dat de Europese Unie op tal van manieren poogt bescherming te bieden aan pensioendeelnemers. Zo bepaalt artikel 17 EU-Handvest dat niemand zijn eigendom mag worden ontnomen, behalve in het algemeen belang, en mits zijn verlies tijdig op billijke wijze wordt vergoed.

Door macht minder vertrouwen in anderen

Mensen met macht hebben over het algemeen minder vertrouwen in andere mensen dan mensen zonder macht. Daardoor zijn ze meer voor publieke straffen om mensen in het gareel te houden. Een team van Leidse psychologen komt tot deze conclusie na een reeks zeer uiteenlopende experimenten. Deze zijn on-

langs gepubliceerd in Journal of Personality and Social Psychology. Kan dat geringere vertrouwen misschien ook tot uitdrukking komen in politiek beleid, vraagt de redactie zich af. Bijvoorbeeld in het wantrouwen van mensen die aangewezen zijn op sociale voorzieningen? Wel iets voor een vervolgonderzoek.

Ons 'Oud-terlijk'

Het uiterlijk van een oudere (laten we het even oud-terlijk noemen) wordt door jongeren te negatief beoordeeld. Psycholoog René Diekstra deed er onder zijn studenten een onderzoekje naar. "Kinderen zijn mooier om naar te kijken," bleek de consensus. Daar valt uiteraard niets op af te dingen. Het heeft ook iets te maken met het (on)vermogen van jongeren om zich met ouderen te identificeren. Dus wordt het voor jongeren moeilijker om begrip voor ouderen te tonen. Dat probleem ziet Diekstra alleen maar groter worden naarmate onze maatschappij vergrijsst. Met sociale en economische gevolgen. Diekstra pleit daarom voor een nationale campagne ter bevordering van 'empathische relaties' tussen generaties.

VAN DE BESTUURSTAFEL

Bijgaand een kort overzicht van belangrijke onderwerpen behandeld tijdens de driemaandelijkse VGEO-bestuursvergadering. Onderwerpen die uitgebreid aandacht verdienen vindt U elders in deze Nieuwsbrief.

- Veel vergadertijd werd besteed aan de gevolgen voor VGEO nu ons pensioenfonds opgaat in het Pensioenfonds Grafische Bedrijven. Meer details hierover elders in de Nieuwsbrief. VGEO legde al contact met de Vereniging van gepensioneerden Grafische Bedrijven. Dit is evenals VGEO een belangenvereniging van gepensioneerden. Zij heeft meer dan 10.000 leden en ziet graag dat de VGEO zich bij haar aansluit. Alvorens VGEO hierover een besluit neemt, wil zij de voorzitter van deze belangenvereniging Victor Doorn voor toelichting uitnodigen bij de komende novembervergadering.

- Het jaarlijkse VGEO-uitje, deze keer naar Rotterdam, bleek succesvol. Uiteindelijk namen 114 mensen deel hieraan. De PR-commissie die het organiseerde is minder tevreden over de lunch op de SS-Rotterdam. Er bleek onder meer onvoldoende aanvoer van koffie te zijn. Voor het komende jaar wordt weer nagedacht over de tot nog toe succesvolle combinatie van varen en cultuur. Overigens moet er versterking komen van de PR-commissie nu Hildegund Spaargaren en voorzitter Henny Wijnands volgend jaar uit het bestuur stappen.

- Voorzitter Henny Wijnands heeft contact gehad met Erik Ekker, voorzitter van het Verantwoordingsorgaan bij SPEO. Ook het VO stemde in met het opgaan in het PGB. Het VO heeft aan deze overgang veel aandacht besteed. Volgend jaar wordt dit medezeggenschapsorgaan opgeheven.

- Penningmeester Ger de Rooij doet eind dit jaar de jaarlijkse oproep tot contributie de deur weer uit. De standaardbrief wordt wat aangepast, mede vanwege de overgang naar PGB. Er zijn inmiddels bijna 460 betalende leden.

- De oproep voor redactionele versterking van de ES Nieuwsbrief heeft nog niet tot resultaten geleid. Er moet een oplossing worden gevonden omdat hoofdredacteur Harry Nijhuis, na 12 jaar redacteurschap, een plaatsvervanger zoekt. Hij vindt dat een redacteur alleen goed kan functioneren als hij/zij ook bij het pensioenbeleid betrokken is. Overigens zal de redactieformule van de Nieuwsbrief anders worden zodra het pensioennieuws niet meer van SPEO maar van het PGB afkomstig is.

- Ondanks zijn onfortuinlijk voortslepende ziekte weet webmaster Gerard Roza de VGEO-website nog actueel in de lucht te houden. Het bezoek aan de website trok in vergelijking met april/mei in de maanden juni, juli en augustus weer wat aan. Het aantal bezoeken per dag steeg van 180 naar 189 en het aantal unieke bezoekers van 1207 naar 1371 per maand. Veel bezoekers kwamen op de site binnen via de pagina's met het pensioennieuws, de foto's en de organisatie.

Recorddeelname aan VGEO-uitje Rotterdam

Het VGEO-uitje naar Rotterdam op 26 augustus jl. had deze keer een ongekende aantrekkingskracht. De eerder beproefde succesvolle combinatie cultuur en varen trok niet minder dan 114 deelnemers.

Startpunt was het **Wereldmuseum**. Na de onmisbare koffie en eerste kennismaking werden de deelnemers in vier groepen rondgeleid. Ze bekeken met name een collectie symbolische kunstvoorwerpen uit Indonesië en Japan mede geïnspireerd door het Boedhisme. Daarbij werd de nodige uitleg gegeven.

Het volgende onderdeel rond het middaguur was een bezoek aan een voormalig pronkjuweel van de Holland-Amerikalijn: **het SS Rotterdam**. Iedereen werd op luxe wijze met de Spido-rondvaartboot vanaf het museum naar deze voormalige cruiser gevaren. De lunch werd geserveerd in de Clubroom. Als gevolg van het compact geplande programma kwam niet iedereen aan de koffie toe want de Spido lag al weer te wachten voor een havenrondvaart.

Rondvaart

De tweede helft van deze dag toonden de weergoden zich milder. Dankzij de doorgebroken zon konden deelnemers naar het open bovendeck. De imponerende skyline van de havenstad had meer te bieden. Zo passeerde de rondvaartboot de bouwplaats van een replica van het voormalige VOC-schip 'Delft'. Verder werd uitleg gegeven over bedrijvigheid in de Eems-Maas- en Waalhavens. Spectaculair was de aanblik van de gesloopte overblijfselen van het gezonken containerschip Baltic Ace. Geladen met 1400 Mitsubishi-auto's zonk het in december 2012 voor de Nederlandse kust. In een doorgezaagd deel waren zelfs nog enkele autowrakken zichtbaar. De deelnemers bleven tot het einde van deze dag gespaard voor een voorspeld noodweer. Op deze pagina's een fotoimpressie.

Kan VGEO uw belangen nog wel behartigen?

Het doel van de VGEO is het behartigen van gemeenschappelijke belangen van personen. Zo staat het in de eerste regel van de statuten en het huishoudelijk reglement. Om dit te bereiken worden meer mogelijkheden genoemd. Zoals het bevorderen van een goede vertegenwoordiging in overlegorganen van het pensioenfonds. Bij SPEO ging dit prima. Maar krijgen we bij het PGB nog iets in de melk te brokkelen?

"In de nieuwe constructie zal VGEO geen directe rol meer kunnen spelen in de belangenbehartiging op pensioengebied". Dit valt te lezen in de informatieve brief die alle leden van het VGEO-bestuur ontvingen. Binnen het PGB kan een kleine belangenorganisatie zoals VGEO namelijk niet meer rechtstreeks de belangen van Elsevier-gepensioneerden behartigen. Hooguit kan VGEO nog meepraten in de enige door het PGB erkende „Vereniging van gepensioneerden PGB”.

Dan zou VGEO zich wel bij deze organisatie moeten aansluiten. Over het hoe en wat hiervan laat het VGEO-bestuur zich in november informeren door de voorzitter van deze Vereniging (VVG) Victor Doorn.

Ontstaan vanuit Wegener

De VVG is opgericht toen in 2010 het pensioenfonds van Wegener zich aansloot bij PGB. Tot dan kenden men bij PGB nog geen belangenvereniging van gepensioneerden. Van lieverlee groeide de belangenvereniging uit van 800 leden bij Wegener naar de 10.500 leden nu. Naarmate zich meer fondsen aansloten bij het PGB groeide de belangenvereniging dus mee. Tot nu toe sloten zich bij het Pensioenfonds Grafische Bedrijven (PGB) drie pensioenfondsen aan die, evenals de VGEO, namens de gepensioneerden een eigen belangenvereniging hadden. Dit waren de SDU, de Ver-

enigde Glasfabrieken en de CSM aardappelmeelfabrieken. Deze drie gaven hun eigen identiteit op en sloten zich aan bij de al bestaande belangenvereniging Vereniging van gepensioneerden PGB (VVG).

Verantwoordingsorgaan

Gepensioneerden bij het PGB kunnen vertegenwoordigers afvaardigen in het Verantwoordingsorgaan. Het Verantwoordingsorgaan (VO) van PGB is vorig jaar juli opnieuw samengesteld. Dit telt 18 leden. De zetels zijn evenredig verdeeld over werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden. De Gepensioneerden kregen zes van de 18 zetels. Op basis van het aantal gepensioneerden dat VVG-lid was, mochten er twee VVG-leden worden benoemd. Verder zitten namens de FNV in het Verantwoordingsorgaan drie gepensioneerden en namens het CNV één gepensioneerde. Alle benoemingen gelden voor een periode van vier jaar. Een voordracht wordt eigenlijk altijd gevolgd door het pensioenfonds. Er is dan dus geen sprake van verkiezingen. Over een kleine drie jaar moet de VVG weer kandidaten voordragen.

Geen zeggenschap meer

De (pré)gepensioneerde VGEO-leden die ons nu nog vertegenwoordigen en meepraten bij SPEO hebben dus bij het PGB geen zeggenschap meer. Tot nog toe zaten Jaap Kuipers en Henk van der Rijst (plv) in het SPEO-bestuur, Chris Ankersmit in de beleggingscommissie en de VGEO-leden Erik Ekker en Jeroen Hogendorp in het verantwoordingsorgaan. Zij vormden een goede vertegenwoordiging van onze belangen. Dit houdt volgend jaar dus op.

ALS U DIT MAAR WEET

51% van de jongeren op de arbeidsmarkt denkt niet na over het eigen pensioen. Daarom wordt de campagne 'Pensioen Aan' gestart. De bedoeling is om zo samen met de werkgevers het bewustzijn over pensioenen te vergroten.

De helft van de gepensioneerden zegt minder pensioen te ontvangen dan gedacht. Vier op de tien leeft soberder. Er wordt vooral bespaard op leuke dingen. Dit zou blijken uit een marktonderzoek van onderzoeksbureau Multiscope. Zeven procent van de gepensioneerden heeft zelfs een bijbaantje genomen om het schamele pensioen aan te vullen.

De helft van de huishoudens spaart meer voor pensioen dan wat ze zelf zeggen nodig te hebben. Er is echter ook een substantiële groep, zo'n 35% van de huishoudens, die te weinig spaart ten opzichte van hun pensioenwens. Met name zelfstandigen en gescheiden mannen komen tekort.

De in Nederland gehanteerde rekenregels voor de dekkingsgraad van pensioenfondsen wijken sterk negatief af van een aantal andere landen. Twee actuarissen vergeleken dit met bijvoorbeeld Engeland, Zwitserland, Canada en de VS. Een pensioenfonds in Nederland met een dekkingsgraad van 106% komt in de eerste drie landen uit op 131% en in de VS zelfs op 160%.

Om volledig te kunnen indexeren moeten Nederlandse pensioenfondsen gezamenlijk een bedrag van 300 miljard euro méér als buffer in kas hebben om aan hun uitkeringsverplichtingen te voldoen. Dit is gelijk aan een half nationaal inkomen.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) concludeert op grond van een enquête dat op pensioengebied het draagvlak voor solidariteit sterk onder druk is komen te staan

Asscher wil afnemende koopkracht "weg poetsen"

De grote achteruitgang in koopkracht, zoals je die nu ziet bij ouderen moet van Asscher worden „Weg gepoetst". De vraag is nog hoe. Voor de helft van alle gepensioneerden zal de koopkracht in 2016 meer dan 1,1% dalen volgens het Centraal Plan Bureau (CPB)

De samenwerkende ouderenor-organisaties vroegen het Nibud de koopkrachtgevolgen van de miljoenennota voor allerlei groepen ouderen duidelijk in kaart te brengen. Aan het koopkrachtplaatje van het CPB ontbreekt nog wel wat. Zoals de effecten van het afschaffen van de ouderentoeslag (hogere vermogensbelasting in box 3) en mogelijk het verlies van huur- of zorgtoeslag.

Het verlies van huurtoeslag leidt in extreme gevallen tot een koopkrachtverlies van zo'n 4000 euro per

jaar, afhankelijk van o.m. de huur.

Soberder leven

Eerder onderzoek, door onderzoeksbureau Multiscope, wees al uit dat veertig procent van de gepensioneerden soberder leeft dan voordat zij met pensioen gingen. De helft van de ondervraagden ontvangt minder pensioen dan verwacht. Wie soberder leeft nam genoeg met minder luxe, minder vakantie en minder uitgaan. Zeven procent nam een bijbaantje om het pensioen aan te vullen.

Philips pakt vastgoedfraude aan

Het Philips Pensioenfonds claimt 6,4 miljoen euro van de Roermondse vastgoedmagnaat Harry Muermans. Hij zou het pensioenfonds voor dat bedrag hebben bestolen tijdens de zogenaamde Klimop-affaire, een grote vastgoedfraudezaak. Om zijn claim veilig te stellen heeft Philips anderhalve maand geleden conservatoir beslag gelegd op drie privéwoningen van Muermans zo bleek uit onderzoek door Het Financieel Dagblad.

“Drie op de tien ouderen die een woning bezitten met overwaarde, willen dat geld graag verzilveren”

Ouderenbond Anbo

Pensioenbelegger pakt extreme beloning CEO's aan

Pensioenbelegger PGGM wil wereldwijd campagne voeren tegen excessieve beloningen van CEO's bij beursfondsen. Praten met bedrijven en tegenstemmen op voorstellen tijdens aandeelhoudersvergaderingen bleken tot nog toe onvoldoende succesvol. PGG wil ruim een dozijn van deze 'veelplegers' aanpakken, aldus Het Financieel Dagblad. PGGM publiceerde een opvallend vergaande richtlijn waarin 'Een betere wereld' als richtlijn wordt genoemd. PGGM stemde in het eerste kwartaal van dit jaar in de VS tegen 91% van de voorstellen voor hogere beloning. In het nog lopende tweede kwartaal was dit 79% CEO's van beursfondsen verdienen in de VS met gemiddeld 22,6 miljoen dollar meer dan ooit aldus onderzoeksbureau Equilar. Pensioenfonds ABP maakte eerder ook al bekend scherper te letten op beloningen bij bedrijven waarin het belegt.

“De grens moet niet liggen bij jong of oud maar bij rijk en arm”.

Henk Krol
(partij 50-plus)

Wat vindt u daar nou van?

“Opgaan in groter fonds is kennelijk de enige weg”

Kennelijk kunnen deze geïnterviewde gepensioneerden er mee leven dat ons pensioenfonds SPEO opgaat in het grotere Bedrijfstakfonds Grafische Bedrijven (PGB). Maar de VGEO moet dan wel de belangen van zijn leden kunnen blijven behartigen vinden zij.

J.C. IJsebrands, Abcoude

“Het opgaan in een groter pensioenfonds is de enige weg, die het kleinere fonds SPEO kan gaan. Er is relatief veel uitstroom door overlijden terwijl de instroom van nieuwe werknemers te klein is. Toch zie ik nog een rol voor de VGEO. Maar dan alleen als een VGEO-vertegenwoordiger een functie in het bestuur van het grotere fonds heeft. Alleen als je aan het beleid kunt deelnemen, kun je de belangen van de gepensioneerden behartigen. Als dat niet het geval is, krijgen wij een soort gebeuren als in Air-France/KLM.”

P.J. van der Kleij, Castricum

“Gegeven de situatie is het prima om in een groter fonds opgenomen te worden. De VGEO kan daar een sturende en controlerende rol vervullen. Een vertegenwoordiger van de VGEO/Elsevier kan dan in het bestuur van dit fonds invloed uitoefenen. In dat bedrijfstakpensioenfonds zal dan een nieuw verantwoordingsorgaan komen, waar ook Elseviermensen

zitting in kunnen nemen en vooral een controlerende rol hebben. Onze inspraak wordt wel veel minder, de anderen zijn veel groter.”

Mevr. Holstein, Santpoort

“Wij moeten wel samenvoegen, want met ons fonds gaat het niet zo goed. Ik heb nog niet gelezen wat de nadelen zijn. Er worden steeds alleen maar voordelen naar voren gebracht. De VGEO is belangrijk, anders hebben wij geen stem in het nieuwe fonds. Als het kan, zou de VGEO in dezelfde rol gecontinueerd moeten worden. De VGEO spreekt voor alle individuele gepensioneerden. Dat wil ik niet verliezen. Hoe meer wij weten hoe beter. In een groot fonds heb je niet zoveel informatie, Je hoort weinig. Via de VGEO horen wij regelmatig alle details van het pensioen gebeuren.”

H.M. de Brouwer, Haarlem

“In de huidige situatie gaan wij als gepensioneerden van Elsevier niet vooruit. Een verzekeraar was blijkbaar ook niet aantrekkelijk. Ik ga mee met de beslissing van het pensioenfonds om zich bij een bedrijfstakpensioenfonds aan te sluiten. Ik hoop dat de VGEO dan nog een rol zal hebben. Of dat echter op termijn zal lukken, is koffiedik kijken. VGEO geeft veel goede en adequate informatie, die ik niet zou willen missen. Gewoon doorgaan.”

De interviews zijn gehouden op 8 september 2015 door Hildegund Spaargaren

Nieuwsbrief ook digitaal naar leden

Deze keer valt de ES Nieuwsbrief niet bij iedereen alleen gedrukt in de brievenbus. Leden die hun e-mailadres opgaven, ontvangen hem namelijk ook al sneller (scheelt ongeveer een week) in digitale vorm (PDF). Dit bij wijze van experiment. Om te kunnen beoordelen hoe dit gewaardeerd wordt en of dit als een mogelijke vervanger van het gedrukte exemplaar wordt gezien. Vooralsnog blijft iedereen een gedrukt exemplaar ontvangen. Leden die hun (actuele) mailadres nog niet hebben doorgegeven aan de penningmeester of secretaris kunnen dit alsnog doen. Zij ontvangen dan de volgende keer ook een digitale Nieuwsbrief.

ES ELSEVIER SENIOREN NIEUWSBRIEF 68

Weekblad Elsevier wordt inderdaad verkocht

Levendige VGEO-jaarvergadering in Nijkerk

VGEO wacht nog met procedure Elsevier

PDF

Adobe

IN DIT NUMMER

1	Stemmen Pensioenmeester VGEO	2	SPEO gaat over	6
3	Geen korting volgend jaar	3	Uitspraken	6

Die bemoeizuchtige Nederlandse Staat

De rekenrente die door De Nederlandsche Bank wordt opgelegd aan de pensioenfondsen is absurd laag. De dekkinggraad van fondsen blijft daardoor ook onrealistisch laag en de kans op indexatie van de pensioenen wordt zo geminimaliseerd. Vergeleken met een aantal andere landen komt de Nederlandse gepensioneerde er daardoor veel slechter af.

De absurd lage en elk risico mijddende Nederlandse rekenrente wordt al jaren aan de kaak gesteld. Deze keer nog eens door deskundigen. Twee actuarissen vergeleken daartoe onze risicoloze rente met een aantal andere landen waar een hogere rente wordt gehanteerd. Zij zetten dit uiteen tijdens en congres dat was georganiseerd voor actuarissen. Actuarissen zijn specialisten die bij pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen uitrekenen hoe hoog een premie moet zijn en of er voldoende reserves zijn voor uitkeringen. Ze keken onder meer naar het Verenigd Koninkrijk. Daar is de rente van risicoarme beleggingen op Britse staatsobligaties het uitgangspunt. Daarop wordt vervolgens een marge gezet voor beleggingsrendementen. De actua-

rissen kozen ter vergelijking een Nederlands fonds met volgens onze regels een dekkinggraad van 106% in 2014. Vergeleken met een Brits fonds zou een Nederlandse fonds met precies hetzelfde vermogen en gelijke verplichtingen een dekkinggraad hebben gehad van 141%. Ruim voldoende ook voor indexatie. Eenzelfde vergelijking met de Verenigde Staten zou zelfs uitkomen op een dekkinggraad van 160%, met Zwitserland 131% en met Canada 134%. Uit het onderzoek van de actuarissen blijkt ook dat alleen in Nederland de Staat zich zo intensief bemoeit met het beleid van pensioenfondsen.

(Met dank aan VOHM-Nieuws (Bulletin van de Vereniging Oud-Hoogovens Medewerkers)

Je woning fatsoenlijk kunnen verzilveren

Ouderen moeten tegen fatsoenlijke voorwaarden hun huis kunnen verzilveren. Daar moet de overheid zich met een garantiesysteem ook voor inspannen vindt hoogleraar huisvestingsproblemen Marja Elsinga. 65-plussers hebben gemiddeld 60% van anderhalve ton vermogen in hun huis zitten.

Als de overheid zich op de vlakke houdt springen commerciële aanbieders volgens Elsinga toenemend in dat gat met ongunstige voorwaarden. Het Rijk kan beter investeerders over de streep trekken door garant te staan voor leningen vindt zij. Elsinga vindt een minder goed voorbeeld het Zilver Wonen Fonds. Dit is een investeringsmaatschappij die ouderen tachtig procent van hun woningwaarde betaalt. Daarna moeten zij 5,5 procent van de getaxeerde waarde aan huur ophoesten. Ouderen maken volgens haar alleen maar gebruik van zo'n aanbod als ze dringend geld nodig hebben. Ton van der Schelde, directeur

van het Zilver Wonen Fonds vindt zijn voorwaarden niet ongunstig. Ouderen kopen volgens hem een stukje comfort omdat ze niet hoeven te verhuizen. Bovendien hoeven zij zich over onderhoud nooit meer druk te maken. De twintig procent die het fonds zelf houdt, is volgens hem nodig om de kosten te betalen en om investeerders een rendement te kunnen bieden tot tien procent per jaar. Elsinga heeft liever dat de overheid garant staat om zo meer bonafide aanbieders en investeerders aan te trekken. "Dan kunnen eigenaren misschien in plaats van tachtig, negentig procent van de waarde krijgen."

Behoedzaam beleggen bleek meest profijtelijk

Pensioenfondsen die behoedzaam beleggen waren de afgelopen vijf jaar de beste. Het afdekken van risico's bleek belangrijker voor een goed rendement dan exotische beleggingsproducten of actieve beleggingsstrategieën. Hoe saai er belegd hoe beter concludeert Het Financieele Dagblad op basis van dit zelf uitgevoerde onderzoek onder de 100 grootste pensioenfondsen. De onderzochte fondsen zijn goed voor 95% van het nationale pensioenvermogen. De fondsen behaalden gemiddeld een jaarlijks rendement van 11% tussen 2010 en 2014. Overigens bleek er sprake van flinke verschillen tussen fondsen. De beste beleggers kwamen

op een jaarlijks rendement van wel 16%. Er waren echter ook fondsen die bleven steken op jaarlijkse rendementen van 6% tot 7%. Dat een procentje minder rendement over je hele leven grote gevolgen kan hebben, benadrukt in dit verband Martijn Vos van Ortec Finance. Dit betekent dat je dan een kwart minder aan pensioen krijgt uitgekeerd.

Pensioenfondsen met de hoogste rendementen, zoals dat van Achmea, voerden een relatief defensief beleggingsbeleid. Dat wil zeggen veel obligaties en een hoge mate van renteafdekking. Daarmee beschermden zij zich goed tegen de negatieve gevolgen van een dalende rente. De sterk dalende rente was namelijk zeer bepalend voor de rendementen de afgelopen vijf jaar. Overigens zijn door die lage rente de door de overheid opgelegde verplichtingen van fondsen ook flink gestegen.

Universiteiten boycotten Elsevier Science

De slepende oppositie van universiteiten tegen wetenschappelijke publicaties van Reed Elsevier is verhevigd. Ze boycotten de uitgeverij nu. Ze hebben wetenschappers benaderd, die (hoofd)redacteur zijn bij één van de 2200 Elseviertijdschriften. Hen is gevraagd hun functie neer te leggen. Het zou gaan om 46 hoofdredacteurs en 835 redacteurs. De universiteiten willen hiermee bereiken dat een eind dit jaar nieuw op te stellen contract ook de mogelijkheid biedt om artikelen via „open access” te publiceren. Zulke artikelen zijn dan na publicatie door iedereen gratis online te lezen. Dat alles tegen dezelfde prijs als het huidige contract.

Spreuksprokkels

Leen geld altijd van een pessimist. Hij verwacht het toch niet terug.
Oscar Wilde

Wie zijn grenzen niet kan stellen...krijgt niet de worst... maar wel de vellen.
Anonimus

IN MEMORIAM

De volgende leden zijn ons ontvallen:

Mevr. E. Heijnen, Purmerend
Mevr. A.M.Th. Klaver, Amsterdam
Mevr. J. W. Bakker-Wiggermans, A'dam
A.A.M. de Jong, Castricum
J.R.K. Ruijgrok, Soest.

WELKOM Als nieuwe leden heten wij van harte welkom:

A.C.J. Duin, Alkmaar.
S. Wynia, Amsterdam
J. van Amerongen, Silvolde
Mevr. C. van den Berg, Purmerend
Mevr. S.F. Korver-Lunn, Amsterdam
Mevr. Y. Wiesemann, Amsterdam
Mevr. T.G. Heezen, Doetinchem
Mevr. A. Thomas, Diemen
Mevr. H. Gerbrandy, Amsterdam